

Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers betreffende het wetsvoorstel tot instelling van een sociaal statuut voor vrijwillige burgerdienst ingediend door de heer André du Bus de Warnaffe

De HRV kan het voorstel niet steunen om de volgende redenen:

De verhouding tot het vrijwilligerswerk.

Een eerste probleem situeert zich in de positionering van dit voorstel. De burgerdienst kan niet worden beschouwd als vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 en nog minder in de zin die de meeste actoren op het terrein eraan geven. Ter herinnering: vrijwilligerswerk gebeurt in België op basis van vrijwillige inzet en is het resultaat van een vrij, kosteloos, niet-contractueel, onbaatzuchtig en altruïstisch engagement.

Bijgevolg valt de vrijwillige burgerdienst duidelijk buiten het kader van het vrijwilligerswerk zoals het in de Belgische wetgeving wordt begrepen. Uit de formulering van het wetsvoorstel blijkt trouwens dat de gebruikte terminologie meer thuishoort in de arbeidswereld en niet in die van het vrijwilligerswerk. In het voorstel is er immers sprake van gepresteerde uren, van uurroosters, van opzeggingstermijnen en van de arbeidsongevallenverzekering voor werknemers. Dit voorstel hoort dan ook meer thuis in de arbeidswetgeving, aangezien personen in vrijwillige burgerdienst zouden werken in het kader van een overeenkomst en een vergoeding of een uitkering zouden ontvangen. Dat is niet het geval bij vrijwilligerswerk. Het is hoogstens mogelijk, en niet verplicht, om onder bepaalde voorwaarden en binnen bepaalde grenzen een onkostenvergoeding te krijgen om mogelijke obstakels voor het engagement weg te ruimen (bv.: verplaatsingskosten, ...). Het zou echter de bedoeling zijn dat jongeren kunnen leven van de vrijwillige burgerdienst.

De verhouding tot arbeid en solidariteit.

Als we het statuut voor de vrijwillige burgerdienst onder de loep nemen, dreigt er volgens ons een nieuw substatuut te worden ingevoerd, een nieuwe vorm van activering van jonge werkzoekenden, die hun inzetbaarheid op de arbeidsmarkt moet verhogen. De kans bestaat zelfs dat op die manier aan bepaalde structuren goedkope werkkrachten worden aangeboden en dat tegelijk de belangrijkste functie van het vrijwilligerswerk oneigenlijk wordt aangewend. Bovendien bestaat ook het risico op concurrentie met de "echte" banen die worden gecreëerd in de verenigingswereld.

Financiering van de vrijwillige burgerdienst.

Omdat het kostenprobleem meermaals in het voorstel aan bod komt, vinden we het belangrijk om het te hebben over de mogelijke perverse effecten ervan. Of het nu gaat over een vergoeding of een universele uitkering, het gaat steeds om een specifieke financiering vanuit de federale begroting. Als we spreken over een gesloten enveloppe, dan spreken we ook over een beperkt aantal jongeren die een vergoeding of uitkering kunnen ontvangen. Op basis van welke criteria zullen deze jongeren dan worden geselecteerd? De aard van het project? Het sociale doel van de vzw? De plaats waar de vzw is gevestigd? Zullen de criteria betrekking hebben op de jongere zelf? In het wetsvoorstel wordt de vrijwillige burgerdienst geregeld door een commissie. De regels, het statuut en de samenstelling van deze commissie blijven echter heel vaag.

De uitwerking van alternatieve pistes

1/ Het uit de weg ruimen van de bestaande obstakels voor vrijwilligerswerk, in het bijzonder voor personen die een sociale uitkering ontvangen,

2/ Het ondersteunen van scholen bij initiatieven en projecten die worden georganiseerd in samenwerking met het verenigingsleven en die kansarme jongeren moeten toelaten een netwerk uit te bouwen, projecten te organiseren, initiatieven te nemen, verantwoordelijkheid op te nemen, ...

3/ Het ondersteunen van verenigingen die opleidingen organiseren om jongeren de kans te geven nieuwe competenties en vaardigheden te ontwikkelen, vooral in partnerschap met de VDAB, Actiris en Forem, ...

4/ Het opwaarderen van het vrijwillig actief engagement in jongerenorganisaties die reeds sinds lang samen met jongeren de actieve participatie in het sociale leven bevorderen, om aan te zetten tot een verantwoordelijk, actief, kritisch en solidair burgerschap.

De HRV geeft bijgevolg een negatief advies voor dit wetsvoorstel.